

ידע מצמיח תנוך

אז נדברו יראי ד' איש את רעהו - הקשבה לזולת בדברי חז"ל

ריש לקיש

אמר רבי ירמיה אמר רבי שמעון בן לקיש: שני תלמידי חכמים הנוחין זה לזה בהלכה - הקדוש ברוך הוא מקשיב להן, שנאמר (מלאכי ג' ט"ז) אז נדברו יראי ד' איש את רעהו ויקשב ד' וישמע ויכתב ספר זכרון לפניו ליראי ד' ולחשבי שמו: אין דיבור אלא נחת שגא' (תה' מז) ידבר עמים תחתינו...

...אמר רבי אבא אמר רבי שמעון בן לקיש: שני תלמידי חכמים המקשיבים זה לזה בהלכה - הקדוש ברוך הוא שומע לקולן, שנאמר (שיר השירים ח) היושבת בגנים חברים מקשיבים לקולך השמיעני, ואם אין עושין כן - גורמין לשכינה שמסתלקת מישראל, שנאמר (שיר השירים ח) ברח דודי ודמה וגו'.

אמר רבי אבא אמר רבי שמעון בן לקיש: שני תלמידי חכמים המדגילים מאספין זה את זה, ולאומרים: בל וכלמוד ונכין בין שנינו, הוולד ואין לנו רב ללמדנו זה לזה בהלכה - הקדוש ברוך הוא אוהבן, שנאמר (שיר השירים ב) ודגלו עלי אהבה. אמר רבא: והוא ידידי צורתא דשמעתא שוקט סדכר קלט ללמדו מכבס, והוא דלית להו רבה במתא למיגמר מיניה אין רב פאקוט פולדא חנוני.

תלמוד בבלי מסכת שבת דף סג עמוד א

רבי יוחנן וריש לקיש

יומא חד הוה קא סחי [שוחה] רבי יוחנן בירדנא, חזייה [ראה] ריש לקיש [שהיה לסטים] ושוור [קפץ] לירדנא אבתריה [אחריו],
אמר ליה: [ר' יוחנן]: חילך לאורייתא [כמה כוחך יפה לסבול עול תורה]!
אמר ליה: שופרך [יופיך] לנשי [ראוי לנשים]!
אמר ליה: אי הדרת [תחזור] בך - יהיבנא [אתן] לך אחותי, דשפירא [יפה] מינאי [ממני].
קביל עליה [קבל עליו].
בעי למיהדר [לחזור] לאתווי מאניה [לקחת בגדיו] - ולא מצי [יכול] הדר [לחזור] - לקפוץ כבראשונה,
דמשקבל עליו עול תורה תשש כוחו.
אקרייה [למדו מקרא] ואתנייה [למדו משנה], ושויה [עשה אותו] גברא רבא [אדם גדול] - חכם בתורה.

יומא חד [יום אחד] הוו מפלגי [היו חולקים] בי מדרשא [בבית המדרש] (משנה היא במסכת כלימין פרק יד משנה ה: הסייף מאימתי מקבל טומאה משישופינו והסכין משישחזנה) : הסייף והסכין והפגיון [סכין ארוכה] והרומח ומגל יד ומגל קציר מאימתי מקבלין טומאה?
משעת גמר מלאכתן [סיום הכנתם], ומאימתי גמר מלאכתן?
רבי יוחנן אומר: משיצרפם בכבשן [לצרף ברזל באש],
ריש לקיש אמר: משיצחצחן במים [אחרי האש טובלים במים].
אמר ליה: לסטאה בלסטיותיה ידע [לפי שהיית לסטים אתה בקי באותן כלי אומנות ליסטיות]!
אמר ליה: ומאי אהנת [הועלת] לי? התם [שם] רבי קרו לי [רבן של לסטים וראש להן הייתי], הכא [כאן] רבי קרו לי.

ידע מצמיח תנוך

אמר ליה: אהנאי [הועלתני] לך דאקרבינך תחת כנפי השכינה.
חלש דעתיה דרבי יוחנן, חלש ריש לקיש.
אתאי [באה] אחתיה [דר' יוחנן] אשתו דריש לקיש קא בכיא [בכתה שר' יוחנן יתפלל על בעלה] אמרה ליה: עשה בשביל בני! אמר לה: (ירמיהו מ"ט) עזבה יתמיך אני אחיה. עשה בשביל אלמנותי! אמר לה: (ירמיהו מ"ט) ואלמנותיך עלי תבטחו. נח נפשיה [מת] דרבי שמעון בן לקיש, והוה קא מצטער רבי יוחנן בתריה [אחריו] טובא [מאוד]. אמרו רבנן: מאן [מי] ליזיל [ילך] ליתביה [לישב] לדעתיה [דעתו]? ניזיל [ילך] רבי אלעזר בן פדת, דמחדדין [מחודדות] שמעתתיה. אזל [הלך] יתיב [ישב] קמיה [לפניו], כל מילתא [דבר] דהוה [שהיה] אמר רבי יוחנן אמר ליה [אמר לו רבי אלעזר בן פדת]: תניא דמסייעא לך [מקור תנאי שמצדיק דבריו].
אמר: את [אתה] כבר לקישא [כבן לקיש]? בר לקישא, כי הוה אמינא מילתא [כשהייתי אומר דבר] - הוה מקשי לי [היה שואל עלי] עשרין וארבע קושייתא, ומפרקינא ליה עשרין וארבעה פרוקי [והייתי משיב לו עשרים וארבע תשובות], וממילא רווחא שמעתא [ההלכה מתפרשת]. ואת אמרת תניא דמסייע לך, אטו לא ידענא דשפיר קאמינא [כלום איני יודע שטובות אמרותי]?
הוה קא אזיל וקרע מאניה [היה הולך וקורע בגדיו], וקא בכי ואמר [ובוכה ואומר]: היכא את [היכן אתה] בר לקישא, היכא את בר לקישא, והוה קא צוח - מתחרט על שהמיתו, שלא היה מוצא תלמיד ותיק כמותו. עד דשף דעתיה מיניה נעקרה ממנו דעתו, ונשתטה בעו [בקשו] רבנן רחמי עליה [רחמים עליו] ונח נפשיה [ומת].
תלמוד בבלי מסכת בבא מציעא דף פד עמוד א

בית הלל ובית שמאי

אמר רבי אבא אמר שמואל שלש שנים נחלקו בית שמאי ובית הלל הללו אומרים הלכה כמותנו והללו אומרים הלכה כמותנו יצאה בת קול ואמרה אלו ואלו דברי אלהים חיים הן והלכה כבית הלל וכי מאחר שאלו ואלו דברי אלהים חיים מפני מה זכו בית הלל לקבוע הלכה כמותן מפני שנוחין ועלובין סבלנין היו ושונים דבריהן ודברי בית שמאי כשהיו בית שמאי מציאין ראיה לדבריהם מן התורה, ובית הלל מציאין ראיה ממקרא אחר, והיו בית הלל דורשין את המקרא של בית שמאי למה זא, ולא היה קל בעיניהם, כאותה ששנינו במסכת ברכות (י, ב): בית שמאי אומרים בערב כל אדם יטה ויקרא ובבקר יעמוד שנאמר בשכבך ובקומך, ובית הלל אומרים: כל אדם קורא כלרכו, שנאמר ובלכתך בדרך, אס כן למה נאמר בשכבך ובקומך - בשעה שדך בני אדם שוכבין ובשעה שדך בני אדם עומדין ולא עוד אלא שמקדימין דברי בית שמאי לדבריהן לקאמרי להו: מעשה שהלכו זקני בית שמאי והדר זקני בית הלל

תלמוד בבלי מסכת עירובין דף יג עמוד ב

ידע מצמיח תנוך

למלמדים:

ר"ל בראש הד"ץ: אולי אלו מסקנות שהגיע אליהן ר"ל בתקופת הקרע שנוצר בינו ובין ר"י?

בית הלל ובית שמאי: כאשר לומדים את דברי בית הלל אנחנו בטוחים שהצמדות של בית שמאי נלקחו בחשבון - מכני שבית הלל נותנים מקום ראשון לצמדות בית שמאי. לכן מצדיקים את ההלכה של בית הלל, זאת הלכה שלא התעלמה מדברי בית שמאי.

צבודה בתום לימוד הד"ץ:

צבודה אישית - נלכדים באירוע של חוסר הקשבה קרה לנו, רואים בקיצור את האירוע ואת תוצאותיו.

חוגרים לאירוע של ר"י ור"ל: כיצד היה אפשר להקשיב ולהגיב אחרת אצל כל צד באירוע, באופן שהיה מונע את התוצאות הנוראיות.

חוגרים לאירוע שלק: כיצד היה אפשר להקשיב ולהגיב שונה אצל כל צד בארוע, באופן שהיה מונע את התוצאות הנוראיות.

ננסה 5 כליים להקשבה נכונה. נסח את המפתח להקשבה נכונה.